

Một số giống cỏ dùng trong chăn nuôi gia súc

Có thể nói, trồng cỏ, thật không có gì dễ bằng. Để khắc phục tình hình thiếu thức ăn trong chăn nuôi, đặc biệt là vào thời kỳ hạn hán, việc trồng cỏ cao sản được xem như một giải pháp hữu hiệu, vừa tạo ra nguồn thức ăn cho gia súc, đồng thời bảo vệ tốt môi trường, tăng độ phì nhiêu cho đất. Trồng cỏ cao sản không phải là hướng đầu tư ngày một ngày hai mà đây là hướng đầu tư về lâu về dài. Đó chính là lời nhận xét của những người lâu nay đã trồng cỏ.

Để có một ha cỏ, người nông dân phải bỏ tiền ra mua từ 6-7 tấn hom giống (cỏ voi) với giá là 1.000 đồng/kg cỏ voi. Hơn 300.000 đồng/kg hạt cỏ sả, Zuri và các giống cỏ khác. Nhưng chỉ đầu tư nguồn giống 1 lần và thu hoạch được các vụ tiếp theo đó trong vòng 3 đến 4 năm. Để nhân rộng giống cho các loại cỏ, ngoài việc trồng bằng cách tách tép (đối với cỏ sả), trồng bằng thân (cỏ voi) thì cỏ sả cứ đến mùa khô hàng năm cây trở hoa và đậu hạt, do đó người trồng cỏ cũng có thể thu được nguồn hạt giống để tự tái sản xuất.

1. Cỏ voi (*Penisetum purpuseum*):

Thuộc họ hòa thảo sống lưu niên.

Thân rễ cứng, hoá gỗ, mang nhiều rễ khỏe và ăn sâu; thân đứng giống cây mía, cao 3-4m, mọc thành bụi dài, rỗng ruột, có nhiều đốt. Cỏ voi được trồng bằng hom. Mọc rất nhanh và khỏe. Trồng một lần, thu hoạch 4-5 năm mới trồng lại. Mỗi năm cắt được 7-8 lứa. Năng suất cỏ tươi đạt 120-150 tấn/ha/năm. Trồng thâm canh và thu cắt kịp thời năng suất gấp đôi, thậm chí có thể đạt 400 tấn/ha/năm như ở Gia Lâm (Hà Nội) Củ Chi, Hóc Môn (TP. Hồ Chí Minh).

2. Cỏ sả (*Panicum maximum*):

Mọc thành bụi như cây sả, còn gọi là cỏ Ghi – Nê vì có nguồn gốc từ Ghi – Nê được nhập vào nước ta từ 50-60 năm nay và đã trở thành cỏ mọc tự nhiên ở nhiều địa phương trong cả nước. Cỏ sả được trồng làm thức ăn xanh cho trâu, bò, ngựa ở dạng tươi ngoài bãi chăn nuôi hoặc ủ xanh và phơi khô dự trữ. Trồng một lần có thể thu hoạch 3-4 năm, mỗi năm cắt 8-10 lứa. Nếu chăm sóc tốt có thể đạt 280-300 tấn/ha/năm.

3. Cỏ Stylo (*Stylosathes hamata*):

Là giống cỏ họ đậu, thân đứng, phân nhiều cành, có thể cao tới 1 m. Bộ rễ rất phát triển ăn sâu xuống đất khoảng 70cm, do đó nhiều nơi còn trồng để chống xói mòn đất, bảo vệ thân dê đập rất tốt. đây là loại thức ăn xanh rất tốt cho gia súc và gia cầm vì có tỷ lệ đạm cao.

Cỏ Stylo trồng một lần có thể thu hoạch 4-5 năm. Năng suất có thể đạt 90-100 tấn/ha/ năm nếu được chăm sóc, thâm canh tốt.

4. Cỏ họ đậu (*Centro sema* và *Centro cavalcade*):

Cho năng suất cao ở mọi loại đất, mọi điều kiện khí hậu. Cỏ họ đậu mọc dày thành lớp nên có thể trồng thành đồng cỏ chăn thả hoặc cắt làm cỏ khô dự trữ qua đông cho bò sữa rất tốt. Mặt khác cỏ họ đậu có khả năng cố định đạm cho đất rất

lớn (120kg nitrogen/ha) nên vừa có giá trị cải tạo đất vừa dùng làm thức ăn cho gia súc, đặc biệt là chăn nuôi bò sữa.

Có thể trồng xen cỏ họ đậu với các loại cỏ khác. Gieo trồng chủ yếu bằng hạt với lượng 3kg/ha để làm đồng cỏ chăn thả hoặc 10kg/ha nếu trồng để cắt cỏ làm cỏ khô.

5. Cỏ Pát (*Paspalum Attratum*)

Thuộc loại cỏ bụi thân cao. Có thể sinh trưởng tốt ở những chân đất nghèo dinh dưỡng và đất chua, có độ pH < 4. Cỏ Pát thích hợp với khí hậu ẩm, thích nghi với những vùng thường bị ngập lụt. Lượng chất xanh cao, bò rất thích ăn. Có thể trồng bằng thân hom hoặc gieo hạt với lượng 5-6 kg/ha. Trồng một lần thu hoặc liên tục 3 năm mới trồng lại.

6. Cỏ Signal (*Brachiaria dicumben*):

Thích nghi rộng với nhiều điều kiện khí hậu, đất đai nhiều nơi ở nước ta. Cỏ Signal có thể sinh trưởng tốt ở những vùng đất nghèo dinh dưỡng và vùng đất chua phèn (pH<4) Những nơi có mùa khô kéo dài chúng vẫn giữ được màu xanh, cạnh tranh với cỏ dại, chịu được sự dẫm đạp của gia súc nên thích hợp cho xây dựng đồng cỏ chăn thả thường xuyên.

7. Cỏ Sweet Jumbo và Superdan:

Do Công ty Cổ phần Giống cây trồng miền Nam nhập từ Australia. Cả 2 giống cỏ này đều có độ ngọt cao hơn cỏ sả, cỏ voi, lại dễ để dành, nên rất thuận tiện cho đàn bò vỗ béo và các vùng có thời gian nắng kéo dài trong năm. Đây là giống cỏ lai F1 nên tăng trưởng mạnh, thu hoạch sớm. Lần đầu, thu hoạch 5 tuần sau gieo. Sau đó cứ 4 tuần cắt một lần. Cỏ trổ hoa muộn nên dinh dưỡng dồn hết cho lá. Cứ 12kg hạt cỏ gieo được cho 1 ha đất.

Năng suất khoảng 50 - 55 tấn/ha cỏ tươi, rất thích hợp cho gia súc. Nếu trường hợp cần dự trữ, cỏ Sweet Jumbo ủ chua rất tốt, còn giống cỏ Superdan lại có lợi thế trong chế biến sấy hoặc phơi khô.

☐ Cả 2 giống cỏ đều có cách trồng như nhau và dùng để vỗ béo bò, dê, cừu thịt hoặc lấy sữa... Gieo cỏ theo hàng với khoảng cách 60-80cm. Vườn ươm chuẩn bị thật tốt bằng cách bón lót 60 - 80kg Urê/ha hay 50kg DAP + 50kg Urê ngay trước khi trồng hoặc sau mỗi lần cắt.

Do các loại cỏ này có bộ rễ phát triển mạnh ở tầng đất mặt nên sau mỗi đợt cắt và bón phân, cần xới xáo, lấp phân và vun gốc để tạo bộ rễ mới thật tốt. Điều này sẽ giúp tăng năng suất cỏ và số lần cắt.

☐ Chỉ bắt đầu cắt hay thả gia súc vào đồng cỏ khi thấy cỏ cao khoảng 80cm. Nếu sớm quá, cỏ còn non, năng suất giảm, dinh dưỡng kém. Còn cỏ già quá, chất dinh dưỡng cũng mất đi.

☐ Người trồng cỏ cần lưu ý: Đây là những giống cỏ lai nên không được để giống trồng đợt 2, bởi năng suất, và chất lượng cỏ không đảm bảo. Sau 5 - 6 đợt cắt, nếu thấy sức tái sinh của cỏ yếu đi (dưới 50 tấn/ha) thì phải cày xới, gieo trồng lại đợt mới.

☐

8. Cỏ Vetiver

Còn gọi là cỏ hương bài, được trồng với mục đích bảo vệ tài nguyên đất và nguồn nước. Mặc dù lá của cây cỏ này cũng là một loại thức ăn mang lại nguồn dinh dưỡng cao cho gia súc nhưng cỏ Vetiver lại có bộ rễ rất hữu dụng. Người ta ví chúng như một hàng rào bê tông sinh học chống lại sự xói mòn, làm giảm vận tốc dòng chảy của nước, giữ đất không bị cuốn trôi.

Trên thế giới, giống cỏ này đã được sử dụng rộng rãi để chống xói mòn đất. Nhờ nó có bộ rễ đan xen vào nhau phát triển rất nhanh, cắm thẳng đứng, sâu vào đất từ 3-4 mét. Chúng còn có khả năng hấp thụ các loại khoáng chất có độc tính thải ra từ nguồn phân bón, thuốc bảo vệ thực vật có trong nguồn nước, trong đất và làm cho đất tơi xốp, tăng độ phì nhiêu.